

UVOD

Ovaj Diplomski rad, Centralna banka i njena uloga u monetarnoj politici, zasnovan je na dosadašnjim zakonskim propisima te publikacijama kao i samim podzakonskim aktima Centralne banke Bosne i Hercegovine. Glavna okupacija ovog rada je da iznese i objasni srž bankarskog sistema Bosne i Hercegovine te samim tim i Centralna banka kao njena glavna institucija u vođenju monetarne politike.

Bankarski sistem Bosne i Hercegovine je nastao iz bankarskog sistema bivše SFRJ te samim time nasledio i loše osobine socijalističkog bankarstva. Bilo bi neozbiljno reći da je bankarski sistem bivše republike bio loš ali sa sigurnošću možemo tvrditi da nije bio prilagođen potrebnim uslovima zemalja u tranziciji kao što je Bosna i Hercegovina te ulasku privatnih bankarskih i drugih finansijskih institucija. Osim loših osobina, bankarski sistem je nasledio i deo vanjskog duga bivše republike kao i unutrašnji dug gde najveći deo čini često pominjana devizna štednja.

Sama slika bankarskog sistema nakon ratnih sukoba bila je veoma loša i ogledala se u nelikvidnosti i nesolventnosti banaka, banke su bile u državnom vlasništvu i najbitnije zloupotrebe sredstava banaka su postale praksa. Ukupna političko-ekonomska situacija u Bosni i Hercegovini u poratno vreme zbog političkih neslaganja još je više odmogla bankarskom sektoru.

Potpisivanjem Dejtonskog mirovnog sporazuma (22.11.1995.) prvi put se pravno reguliše bankarski sektor u Bosni i Hercegovini, te se bankarski sektor uređuje kako na nivou države Bosne i Hercegovine tako i na nivou entiteta. Osim toga Dejtonski sporazum nalaže vršenje daljnjih aktivnosti u bankarskom sektoru u cilju reorganizacije bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini.

Stvaranjem potrebnih zakonskih propisa, bankarski sistem Bosne i Hercegovine danas je regulisan savremenim zakonskim regulativama. Centralna banka Bosne i Hercegovine je nezavisna i samostalna institucija koja obavlja svoju zakonsku funkciju. Bankarski sistem ima svoje specifičnosti i unikatnosti kao što je guverner Centralne banke stranac, zatim imamo superviziju bankarskog sistema od Međunarodne zajednice OHR-a te veliki uticaj Međunarodnog monetarnog fonda.

Sve navedeno dovelo je do toga da Bosna i Hercegovina ima svoju stabilnu valutu i neočekivano stabilan bankarski sistem povodom čega su mnogi na početku bili skeptični. Sam poratni ekonomski napredak države odrazio se i na bankarski sektor te ga ustabilio i ojačao sa tendencijom daljeg rasta i razvijanja. Dobra zakonska rešenja dovela su strane banke i strani kapital u BiH, naravno Centralna banka vrši nadzor njihovog rada. Promena vlasničke strukture banaka je izvršena i one su sada u privatnom vlasništvu. Osnovane su agencije za bankarstvo i svojim radom pomogle u unapređenju bankarskog sistema.

U budućnosti će Centralna banka još više dobijati na značaju prvenstveno većim stepenom provođenja zakonskih propisa, zatim očekivanim ekonomskim napretkom države i sve češćim međunarodnim ugovorima kao što je Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju EU

I MESTO I ULOGA CENTRALNE BANKE U BANKARSKOM SISTEMU BOSNE I HERCEGOVINE

1. Pojam i pravni status Centralne banke Bosne i Hercegovine

U bankarskom sistemu svake zemlje glavnu ulogu igra njena centralna emisiona ustanova odnosno Centralna banka. Ona reguliše rad i vrši kontrolu bankarskog sektora.

Prilikom definisanja pojma Centralne banke bitno je istaći da je to specifična državna institucija koja se javlja kao „banka-banaka“ i „banka-drzave“.

Iz ostalih dužnosti Centralne banke možemo videti razlike između nje i (običnih) banaka. Glavna karakteristika banke je njena profitabilnost, dok je Centralna banka neprofitabilna institucija. Centralna banka ne može uspostavljati direktne odnose sa nebankarskim sektorom osim sa državom, te ne predstavlja konkurenta ostalim bankama.

Ona je odgovorna za vođenje monetarne politike, što znači dinamiziranje ponude novca a sa ciljem stabilnosti cena, ekonomskog rasta, povećanje zaposlenosti i stabilan platni bilans.

Funkcije Centralne banke su:

-formiranje i dinamiiranje mase opticajnog novca, i

-uspostavljanje kreditnih i depozitnih odnosa sa bankama, državom i inostranim pravnim licima.

U prvoj funkciji ogleda se njena osnovna funkcija monetarne politike čija je osnova kvantificiranje i dinamiziranje ponude novca.

Druga funkcija predstavlja „Poslednje utočište bankama ili zajmodavac u krajnjoj instanci.“ Iz ovog se vidi njena makroekonomska uloga u kojoj obezbeđuje likvidnost u uslovima rastuće privrede, što ostvaruje snabdevanjem poslovnih banaka potrebnim kvantumom novca i kredita. Centralna banka time pokriva trenutni deficit novčanih sredstava poslovnog bankarstva. Ovim postupcima Centralna banka ne garantuje bezuslovnu likvidnost svake banke pojedinačno. Takođe, Centralna banka propisuje uslove za likvidnost i nelikvidnost te time disciplinuje banke na odbranu svoje likvidnosti i solventnosti.

Teoretski, pod pojmom Centralna banka smatra se državna instisucija koja vrši:

-emisiju novčanica i kovanog novca

-reguliše ponudu novca i kredita, devizni kurs i kamatne stope

-nadzor finansijskog sistema

-ulogu zajmodavca u krajnjoj instanci

-upravljanje deviznim rezervama zemlje

-čuvanje depozita banaka i drugih finansijskih organizacija

-organizovanje platnog prometa

-plaćanje i kreditne poslove sa inostranstvom

Navedene aktivnosti Centralne banke su osnovne, one se razlikuju od zemlje do zemlje u zavisnosti od političkog sistema svake zemlje te specifičnosti njenog ekonomskog i bankarskog sektora.

----- CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU -----

<http://www.maturskiradovi.net/eshop/>

**POGLEDAJTE VIDEO UPUTSTVO SA TE STRANICE I PORUČITE RAD
PUTEM ESHOPA , REGISTRACIJA JE OBAVEZNA.**

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com